

LUKÁŠ MATOUŠEK

SONETY

SONNETS

(2011)

pro violoncello a klavír

for cello and piano

Tyto noty je **DOVOLENO** kopírovat.
It is **ALLOWED** to make copies of this music.
Es ist **ERLAUBEN** diese Noten zu kopieren.
Est-il **POSSIBLE** de faire des copies de cette musique.

Sonety vznikly v roce 2011 zkrácením skladby Věnc sonetů, kterou jsem napsal v roce 1996 a znovu se k ní vrátil v roce 2000, kdy jsem jí výrazně přepracoval. V hudební formě jsem vyšel z formy básnické. Také charakter i vzájemné vztahy „tematických“ okruhů jednotlivých sonetů se snaží reflektovat básnickou formu sonetu (dvě čtyřverší v rýmu ‚abba-abba‘ a dvě trojverší v rýmu ‚cde-cde‘). Dávám přednost kompletní skladbě Věnc sonetů před touto zkrácenou verzí, i když jsem si vědom, že z praktických důvodů (délka skladby) bude asi častěji provozována právě tato zkrácená verze.

Věnc sonetů je básnická forma, která sdružuje 15 sonetů vytvořených ve vzájemném kruhovém propojení. Poslední verš prvního sonetu je shodný s prvním veršem druhého sonetu. Poslední verš druhého sonetu je shodný s prvním veršem třetího sonetu atd. Poslední verš čtrnáctého (posledního) sonetu je shodný s prvním veršem prvního sonetu. Tím se uzavře kruh čtrnácti sonetů. První verše všech sonetů jsou sdruženy do samostatného sonetu (tzv. „věncového“), který je myšlenkovým kadlubem celého věnce sonetů.

JUDr. Jiří Hejda (25. 2. 1895 – 25.4.1985), jehož památce je moje skladba věnována, byl významný novinář a národohospodář předválečného Československa. Po komunistickém puči v únoru 1948 se stal nepohodlným komunistickému režimu. To co následovalo nejlépe vyjádřil Jiří Hejda sám: „*V prosinci roku 1949, těsně před vánoci, jsem byl zatčen, v červnu 1950 odsouzen k doživotnímu žaláři v procesu s Dr. Miladou Horákovou, načež jsem prošel Ruzyní, Pankrácí, Mírovem, Leopoldovem a Valdicemi, abych v květnu 1962 ve stáří 67 let byl propuštěn „na podmínku“.* V červenci roku 1968 jsem byl rozsudkem Nejvyššího soudu v celém rozsahu sprostěn viny a rozsudek Státního soudu z roku 1950 prohlášen za hrubé porušení práva a spravedlnosti. To jsou tedy holá fakta. Těch dvanáct a půl roku, které jsem nevinně proseděl v kriminálech nic ovšem nemohlo odčinit. A ty byly zlé... Za těchto podmínek vznikaly sonety. Vznikaly – nebyly však napsány. Protože mít tužku a papír na cele znamenalo korekci, tj. ještě horší hladovění a spánek na holé zemi bez přikrývek a bez podhlavníku v nevytopené světnici. V zoufalství smutku samoty, kdy mnozí spáchali sebevraždu, jsem se odhodlal básnit... Bez tužky a papíru bylo nutno spolehnout se jen na vlastní paměť.“

Jiří Hejda během svého věznění vytvořil bez jakékoli možnosti zápisu a mnoho let byl nucen udržet v paměti 10 Věnců sonetů, což je přes 2000 veršů.

Skladbu Věnc Sonetů poprvé provedli 4.12.1996 Jitka Vlašánková a Luděk Šabaka (Praha, festival Třídění), přepracovanou verzí 20.6.2000 Jiří Bárta a Jaromír Klepáč (Praha, 492. Úterek Umělecké besedy). V roce 2002 ji nahráli pro Český rozhlas v Praze Jiří Bárta a Jaromír Klepáč a pro CD v roce 2010 (*přílohové CD pro knihu Jiřího Hejdy: Sonety, LM 0001*) Petr Nouzovský a Daniel Wiesner.

Vysvětlivky:

♯ = o 1/4 tónu výš

♯♯ = o 3/4 tónu výš

♭ = o 1/4 tónu níž

♭♭ = o 3/4 tónu níž

≡ ... = diminuendo perendosi

Durata ca 19 minut

SONETY

pro violoncello a klavír

(2011)

Lukáš Matoušek

(*1943)

I. Sonet

Impetuoso espressivo $\text{♩} = 112$

Violoncello

f

Pianoforte

Impetuoso espressivo $\text{♩} = 112$

Vcl

Pf

f non legato

Vcl

Pf

Vcl

Pf

f mp f

13

Vcl *ff* *ppp* *pp* *pizz*

Pf *ff* *ppp* *pp* *leggero*

Leg. *Leg.* *Leg.*

17

Vcl

Pf *Leg.* *Leg.* *Leg.* *Leg.* *Leg.* *Leg.*

21

Vcl *arco* *mp*

Pf *mp* *non legato*

Leg. *Leg.* *Leg.*

24

Vcl *mf* *f*

Pf *f* *mp* *f*

27

Vcl

Pf

30

Vcl

Pf

33

Vcl

Pf

pizz
pp subito

arco
pp
cresc. poco a poco

subito pp e leggero

pp
cresc. poco a poco

37

Vcl

Pf

f

f

40

Vcl

Pf

44

Vcl

Pausa ca 3"

Pf

Pausa ca 3"

II. Sonet

L'istesso tempo

47

Vcl

mp

L'istesso tempo

47

Pf

51

Vcl

Pf

55

Vcl

Pf

cresc.

59

Vcl

Pf

ff *pp*

flag.

ppp *pp*

8vb

67

Vcl

Pf

f

nat.

8va

8vb

73

Vcl

Pf

77 *flag.*
Vcl *pp*

Pf *pp* *pp*

Pf *pp*

88 *8va*
Pf *m.s.* *mf*

92
Vcl *ff* *pp* *ff*

Pf *ff* *ff*

*

96
Vcl *pp* *ff* *pp* Pausa ca 4"

Pf *ff* *ff* Pausa ca 4"

III. Sonet

100 Drammaticamente $\bullet = 112$

Vcl *p* *molto* *ff* *pp* *ff* *pp*

Pf *ff* *ff*

105

Vcl *ff* *pp*

Pf *ff* *p stacc.*

108 *nervosamente*

Vcl *sul D* *mp espr.* *mf*

Pf

113 *pizz* *arco* *pizz*

Vcl *mp* *p*

Pf *p*

117 *drammaticamente*

Vcl *mp* *ff*

Pf *p stacc.* *3* *3* *3* *8va*

121

Vcl *mp espr.* *pp subito* *ff*

Pf *f* *ff* *p* *pp* *ff* *stacc.* *8va*

125

Vcl *p* *ff* *mp espr.* *sul D* *3* *3*

Pf *p* *p stacc.*

129

Vcl *p* *f*

Pf *f* *8va*

133

Vcl

Pf

f *mp*

mp *p* *f* *p*

8vb-----!

139

Vcl

Pf

mf *espr.*

5[.] 5[.] 6 3

3 3 3 5 *mf*

143

Vcl

Pf

rit.

5[.] 3[.] 5[.]

3 3 3 5 *rit.*

Pausa ca 3"

Pausa ca 3"

IV. Sonet

Doloroso ♩ = 100

146

Vcl

Pf

mp espr.

mp

5[.] 5[.] 6 3

3 3 3 5

150 *sempre espr.*

Vcl

Pf

153 *p*

Vcl

Pf

sostenuto

159

Vcl

Pf

165 *pp*

Vcl

Pf

pp

pp

diva

Vcl

Pf

174

p

mp

Vcl

Pf

180

p

Vcl

Pf

184

mp

p

Vcl

Pf

188

p

193

Vcl *p cantabile*

Pf *p* *pp dolce*

201

Vcl *mf espr.*

Pf *mf*

205

Vcl *p* *mp* *mp* *mf*

Pf *p* *mf*

sostenuto *accelerando*

209

Vcl *a tempo* *f*

Pf *a tempo* *f*

8va *8vb*

Pausa ca 3"

V. Sonet

Espressivo ♩ = 112

213

Vcl

f *mp* *mf*

sostenuto a tempo

Pf

f *p* *mf*

8va 1

217

Vcl

f

pesante

Pf

f

8va 1

8vb

221

Vcl

a tempo rit. a tempo

f

Pf

a tempo rit. a tempo

mf *pp* *f* *mf*

ben ritmico (♩ = ♩)

225

Vcl

p *f* *p*

Pf

f

230

Vcl *f*

Pf

235

Vcl *mf*

Pf *mf*

239

Vcl *f* *f* *sim.*

Pf *mp* *mp*

243

Vcl *p*

Pf *p*

247

Vcl

Pf

pp

253

Vcl

Pf

mp *mf*

mp *p* *mf* *p* *mp*

Pausa ca 5"

VI. Sonet

Misteriosamente $\bullet = 92$

258

Vcl

Pf

p

pp *mp*

263

Vcl

Pf

mp *mf* *mp*

p *mf* *p* *mp* *p*

268

Vcl

Pf

non legato

272

Vcl

Pf

p espr.

p

276

Vcl

Pf

279

Vcl

Pf

mp

p

mp

6

284 $\bullet = 108$

Vcl *p* *f espr.*

Pf *p* *f*

290

Vcl

Pf *espr.*

294 *pizz* *poco rit.*

Vcl *mp* *mp*

Pf *poco rit.*

298 *tranquillo* $\bullet = 92$

Vcl *arco* *p cantabile*

Pf *p* *tr. ped.*

303

Vcl

Pf

Pausa ca 3"

VII. Sonet

308

Vcl

p cantabile

Pf

Tranquillo spianato $\text{♩} = 48$
(quasi un ricordo distante)

Tranquillo spianato (quasi un ricordo distante) $\text{♩} = 48$

p

leg.

313

Vcl

Pf

leg.

318

Vcl

Pf

mf

mf

323

Vcl *pp cantabile* *p*

Pf *pp* *p*

330

Vcl

Pf

336

Vcl

Pf *p*

342

Vcl *p* *p*

Pf *p*

347 *pizz mp* *pizz* *pizz* Pausa ca 4"

Vcl *pp* *arco* *l.v.*

Pf Pausa ca 4"

VIII. Sonet

Moderato espressivo ♩ = 112

353 *arco* *mp* *mp*

Vcl *3* *5 [2]* *3* *3*

Pf *3* *3*

357 *p espr.* *mf*

Vcl *3* *3*

Pf *pp* *mf* *3*

361 *pizz* *pizz* *(pizz)* Pausa ca 4"

Vcl *pp* *arco* *l.v.*

Pf *3* *3*

366 *arco* *p* *pizz* *mp*

Vcl

Pf

370 *arco* *mp* *p (quasi pizz)* *mp* *mf*

Vcl

Pf

373

Vcl

Pf

376

Vcl

Pf

379

Vcl

Pf

mp

p

pp

384

Vcl

Pf

pp

8va

390

Vcl

Pf

pizz

arco

3

8va

Pausa ca 3"

Pausa ca 3"

IX. Sonet

Misterioso, enigmaticamente ♩ = 112

396

Vcl

Pf

p

Misterioso, enigmaticamente ♩ = 112

8va

p

403

Vcl *pizz* *arco* *ff* *pizz* *p*

Pf *8va* *p* *ff* *p*

409

Vcl

Pf *p*

416

Vcl *arco* 3 *ff* *pizz* *arco* *p*

Pf *ff* *p*

423

Vcl *mp* *pizz* *arco* *p*

Pf *mp* *8va* *p*

430

Vcl *pizz* *arco*

Pf *8va*